אוצר מדרשים — צדיק מצרה נחלץ

מעשה בחסיד אחד שהיה עשיר וקרוב למלכות והיה לו בן אחד יפה תואר ויפה מראה וחכם, ובעת פטירתו של אותו חסיד, ציווה לבנו: "שלא תצא מבית הכנסת משעה שיקום החזן להתפלל ויתחיל קדיש עד שיגמור כל תפילתו, וגם אם יקום אחד לומר ברכו, שלא שמע תפילה, המתן אותו עד שיגמור תפילתו, וכן עשיתי כל ימי והצלחתי במעשי, וגם אם תעבור בעיר שיש בה בית הכנסת ותשמע את החזן, תכנס ואל תצא עד שיגמור החזן תפילתו."

והלך אותו חסיד לבית עולמו, והבן היה נחמד לכל רואיו והיה משרת לפני המלך ומוזג יין בכוס המלך והמלכה, וחותך לחם ובשר לפניהם, והיו אוהבים אותו ביותר ולבו לשמים.

וירא אותו משנה המלך ויקנא בו ויבא אל המלך ויאמר לו: "אדוני המלך, עיניים לך ואין אתה רואה, כי זה הבחור אוהב את המלכה ומנאפים יחד."

ויגער בו המלך ולא האמין לו עד שאמר לו היום ומחר והכניס קנאה בלבו. ויהי היום וילך המלך לראות פועלים שהיו עושים לו מדורת עצים ואבנים לעשות סיד. ויאמר לרב הפעלים: "אותו האיש אשר יבא הנה למחר ראשון קח אותו והשליכו לתוך כבשן האש בלא איחור, ואם לא תעשה זאת נפשך תחת נפשו."

ויען לו: "אדוני המלך, אעשה כמצוותך."

וישב המלך לביתו. ויהי הלילה וישרת הבחור לפני המלך. ויקרא את הבחור ויצו לו: "השכם בבקר למחר ולך למקום שעושין הסיד, ואמור לרב הפועלים שידליק האש היטב."

ויען הבחור: "אני אעשה כמצוותך."

ויהי בבקר ויקם הבחור וירכב על הסוס ויעבור לפני בית הכנסת ושמע את החזן, וירד מעל הסוס ונכנס לבית הכנסת ויתפלל. אחר שסיים החזן, עמד אחד שלא שמע התפלה ואמר ברכו, והמתין עד שגמר ואיחר עד שהיה היום גדול.

ויקרא המלך אל המשנה ויצו לו: "לך למקום שעושין הסיד ושאל לרב הפועלים: עשית מצוות המלך?"

ויקחו את המשנה ויאסרו אותו וישליכו אותו בכבשן. ויבא הבחור לשם וירא כי השליכו את המשנה בכבשן, ויאמר לרב הפועלים: "המלך יהרוג אתכם אם ידע זה!"

ויען רב הפועלים ויאמר לו: "המלך ציווני אתמול לאמר: האיש אשר אשלח לך למחר בבקר ראשון השליכהו בכבשן האש, והנה הוא בא ראשון."

וישב הבחור אל המלך ויאמר לו: "אדוני המלך, מדוע ציווית לשרוף את המשנה?"

ויחרד המלך חרדה גדולה ויתמה מאד, ויאמר אל הבחור: "עתה ידעתי כי ירא אלקים אתה ובוראך אוהב אותך, כי כך וכך הלשין המשנה אותך מן המלכה, וציוויתי להשליך באש האיש אשר אשלח ראשון אל רב הפועלים אשר עושה הסיד, ואותך ציוויתי לילך ראשון, ואחר כך אמרתי למשנה, לך וראה אם עשו מצוותי, ואתה אחרת והשליכו אותו במקומך. עתה ידעתי שאתה נקי."

היינו דכתיב: 'צדיק מצרה נחלץ ויבא רשע תחתיו', ולכך יש להמתין בבית הכנסת עד שיגמור החזן להתפלל ואפילו קם אחד לומר ברכו שלא שמע מהחזן ימתין עליו.